

SZARVAS ÉS VIDÉKE

1891. /2 .évf./

jan. 4-dec. 25.

1-52.szám.

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizeléseket és hirdetéseket elfogad a Nyácsik Soma utóda éség.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók
Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

Olvasóinkhoz.

Lapunk mai számával a »Szarvas és Vidéke« — mely ezelőtt félévvel kezdte meg pályafutását, immár a II-dik évfolyamba lépett. Azon nehézségek, melyeket megindításakor tisztán láttunk, — hála a közönség jóakarató érdeklődésének, hála munkatársaink lankadást nem ismerő ügybuzgalmának! — szépen eloszlottak előttünk, s kicsiny lapunk, mely félelmi fennállása alatt a jobb hangzású vidéki ujságok közé emelkedett, — az újévben újult erővel s az általa szolgált ügyhöz méltó kitartással folytatja pályafutását.

Olvasóink tájékoztatása végett közöljük itt azon jelesek névsorát, kik részint eddigelé gazdagították lapunkat értékes dolgozataikkal, részint jövőre ajánlották fel közreműködésüket.

Achim Adám, A. B., Benka Gyula, Benczúr Sándor, Béri Boriska (Aszód), Béri Gyula, (Bpest), Béri Kelemen (Moravcsik Géza), Béri Margit, Bolygó, (Keviczky László, Kondoros), Bracsok István, Chotán Károly, (a meteorolog. észl. rovatának vezetője), Darabos Sándor (B.-Szentandrás), Dr. Havivár Gyula, Horváth Elemér, (Bpest), Inczedy Lajos (Nyíregyháza), Inczedy László (Bpest), ifj. Jeszenszky Károly, (M.-Berény), Kálmán Farkas, (Gyoma), Kemény Árpád,

(Aszód), id. Kollár János, Dr. Krecsmárk János, (Szabadka), Krecsmárk Pál id. Lányi Gusztáv, ifj. Lányi Gusztáv, Dr. Lányi Pál, (Bpest), Lichtenwerther Antal, Mázor Elemér, Mephisto, (Krajcsovic Soma), Moeskónyi József, Oláh György, (Gyula), Oláh Miklós, Petri Gyula, Rip-Rip, (Kovács Károly, — Bpest), Dr. Salacz Oszkár, Dr. Simkó György (B.-Szentandrás), Székelyné Solyom Emma (Nagy-Körös), Szirmay L. Árpád, Zlinszky István. (Csaba.)

E díszes névsor, — milyennel kevés vidéki ujság dicsekedhetik, — fényes biztosíték arra nézve, hogy lapunk szellemi része jövőre is olyan ellátásban részesül, mely a legkényesebb izlésű közönséget is kielégítheti.

Az ilyen általános érdeklődés tette lehetővé, hogy mai számunkhoz a beállott ülesztendő alkalmából ismét gazdag irodalmi mellékletet adhattunk.

A jelen számunkhoz előzetesen ígert zeneműmelléklet a bécsi műintézetnek — most, a többszörös ünnep alkalmával önként érthető — munkai tulhalmozottsága következtében, legnagyobb fájdalomra, — eddig el nem készülhetett. Olvasóink megnyugtására közöljük azonban, hogy az még e hó folyamán kikerül sajtó alól s hisszük, hogy ünnep nélkül is szívesen fogadott vendége lesz a »Szarvas és Vidéke« olvasóközönségének.

Röviden jeleztük ezekben, hogy mit várhat a közönség lapunktól. — A nagy költséget igénylő lap finanziaális életében azonban csak úgy marad meg a súlygyeű, s a mi munkakedvünk is úgy lesz állandó, ha közönségünk fokozódó bizalma továbbra is biztosít bennünket a — deficit ellen.

Kérjük azért úgy a hátralékoknak szives beküldését, mint az előfizetéseknek ideje korán megújítását!

Az előfizetési feltételek a lap homlokán megolvashatók.

Hazafias tisztelettel vagyunk Szarvason, 1891. január 3.

A „SZARVAS és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE és KIADÓHIVATALA.

Ismét egy év hanyatlott az enyészet sötét sirjába, hogy annyi ezer, meg ezer társához csatlakozva, az elmúlt idők nagy könyvébe temetkeztek. Magával vitte átélte örömeinket

TÁRCZA.

A szerelem.

Mi a szerelem? — Tűz,
Lángfolyam a szívbem!
Csoda, hogy ez a szív
El nem ég a tűzben!

Mi a szerelem? Egy
Síró, durczás gyermek,
Alkát anyja — a szív —
Kebelen melengét!

Mi a szerelem? A
Boldogságnak apja;
De apját e gyermek
Sokszor odahagyja!

Mennyország, amely nem
Ragyoghat sokáig
S legtöbbször fájdalmas,
Bús — pokolra válik.

HORVÁTH ELEMÉR.

Csákó és az alföldi vadászat.

— Negyven-éves emlékek. —

— A »Szarvas és Vidéke« eredeti tárczája. —

Közli: Egy öreg vadász.

Csákó, a termékeny és szép Békésmegye pusztáinak egyike, már ezelőtt 40 évvel élénken látogatott vadászterülete volt a magyar főúri világnak, s szereplése szorosán összefügg az »Alföldi vadásztársaság« történetével.

Már 1851-től kezdve évenként 6—8 hétig 20—30 vadász tartózkodott a pusztán s ugyanannyi lovas száguldozva követte a szép rónán a derék falkákat.

Szükségtelen elmondanom, hogy hazánkban már 1848. előtt is virágzott a vadászat, mert hiszen ki ne ismerte, vagy ne hallotta volna híret az Eszterházy hg., Károlyi István gr. főt, Pejachevich Péter gr. rumai rókokopó-falkáinak, s ki ne tudná, hogy Pesten és Kolozsvárt vadász-társulatok léteztek, melyeknek egyike szarvasokat, másika nyulakat vadászott; s végre ismeretes az is, hogy Körös-Ladányban Wenheim b. testvérek, Kis-Béren Batthyányi

Kázmér gr., Mácsán Csernyoics Péter nyúl-kopó-falkákat tartottak.

1848. mindezeknek véget vetett, s egy csapással megszüntette a vadászatot. De csoda-e, hogy ez így történt? Az 1848-iki európai nagy események mindenki figyelmét elvonták egyébről, s kizárólag önmagukra irányozták. A forradalom ugyan mindenkit, de azokat, kik a vadászatot főleg pártolták, kik azt legszenvedélyesen űzték, talán legérzékenyebben találta; a birtokviszonyok merőben megváltoztak, s ott, hol rövid idővel az előtt a gazdaság folytatására elég erő volt, az végkép kimerülve, új gazdasági rendszert, újabb eszközöket, új erőt kelle teremteni.

Az ember természetében fekszik, miként első pillanatban minden csapást, minden veszteséget nagyobbán szokott tartani, mint a minő, s hogy nagyságát, horderejét csak később, midőn t. i. már hozzá szokott, midőn első megrémültébről magához tért, képes csak valóban megítélni. Az 1848-iki események váratlanul lepték meg a magyar földbirtokos-osztályt, jövedelmeinek nagy része megszűnt, gazdasága megakadt, s hirtelen azt sem tudta, miként s mivel

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

és bánatainkat, nem hagyva számunkra egyebet, mint némelyekre kedves, másokra fájdalmas visszaemlékezést.

Az 1891-ik év tehát előttünk áll s mi örömmel, remény-felt kebellet üdvözöljük őt. Vágy támad bennünk föllebbenteni a jövő, fátylát s megtudni, vajjon mit takargat, mit rejteget számunkra. Leszünk-e gazdagabbak az örömben, boldogságban, vagy életünk további ösvényein ismét csak a bánat lesz osztályrészünk, kísérőtársunk? Felépíti-e reménységünk összeomlott tündérvárait? Meghozza-e kinek-kinek szive vágyait? Lesznek-e a réteknek szép fűvei, a szántóföldeknek dús aranykalásai, a szőlőkerteknek gazdag fürtjei, gyümölcssei?

Akaratlanul is sok ilyen s ezekhez hasonló kérdés támad lelkünkben, s ép ezért nem csodálkozhatunk azon, ha a kíváncsi és aggódó emberi sziv be-bepillantani vágyik a szemei elől eltakart kétes jövőbe. És ámbár a bölcs isteni gondviselés eltakarta azt előlünk, mindannak dacára még sem lehetetlen annak titkaiba be nem tekintenünk, s valami keveset abból meg nem tudnunk, különösen, midőn ama sokszorosan tapasztalt igazság jut eszünkbe: »Nincs semmi új dolog a nap alatt. A mi volt: ugyanaz, a mi ezután is lesz.»

Ha az elmúlt időkre fordítjuk tekintetünket, látjuk, hogy életünk utain az öröm és a fájdalom, a remény teljesedése és a keserű csaló-

dás egymást váltogatták. A mi pedig azelőtt volt, az ezután is lesz. Rézszünet kisebb-nagyobb mértékben ezentúl is ki fogjuk venni mind a kettőtől. A földmivelő, ki izzadva szántott s jó reménnyel szórta el magvait, örömmel fogja aratni az áldásokat, de lesznek csapások is, melyek majdan megsemmisítik legszebb kilátásait. A családi élet kertjében új bimbók fognak fakadni a szülők nagy örömeire, de hervadni is azok mély bánatára. A jólétet s bőséget követni fogja a nyomor s a koldúsbot, a boldogságot a szenvedés, az egészséget a betegség, a reményt a kétségbeesés és viszont. A múltak tapasztalásai mutatják, hogy az élet nem volt s nem is lesz egyéb, mint a virágzás és a hervadás, mint a fény és az árny folytonos egymásutánja.

Ilyen lesz a jelen 1891-iki év is, melynek küszöbét csak az imént léptük át. Elődeihez hasonlóan ő is megfogja hozni számunkra nemcsak azt, mit szivünk óhajt: a kedves, boldog órákat, de a zivatarokat is, a nemszeretem napokat.

A mi őszinte kívánságunk pedig az: legyen t. olvasóinknak a bánatban minél kevesebb, az örömben minél több osztályrészük, hogy majdan, midőn ez újszülött mint megöregedett vén apó elődeihez vándorol, kedves emléket hagyjon maga után.

Boldog újévet!

ifj. Lányi Gusztáv.

Népgyűlés.

Szarvas, dec. 28. 1890.

Mai vasárnapon, az isteni tiszteletok végeztével, tartatott meg a regale közbirtokosság rendkívüli közgyűlése, egy személyes ügyben t. i. Darida Mihály, állásától felfüggesztett pénztárnok fegyelmi ügyében, Haviár Dani orsz. képviselő, mint közbirtokossági elnök elnöklete alatt, többszörös száz-számmal egybegyűlt regale-jogosulttak jelenlétében a »Sas«-vendéglő udvarán. — Elnök előterjeszti a közgyűlés tárgyát, s felolvastatta a volt pénztárnok ügyében a regale-képviselő által hozott felfüggesztő határozatot, valamint ennek folytán fegyelmi uton hozott elmarasztaló végzést, s az érdekelt volt pénztárnoknak ezen gyűlés eleibe terjesztett föllebbezését indokaival együtt; s minthogy ezen szomorú ügyben felolvasott képviselői határozatokkal a volt pénztárnok rendellenesség, engedelmesség és hűtlenség czimén állásától végleg elmozdított, sőt ellene sikkasztás és csalás jelenségeinek fennforgása miatt a bünyenyítő feljelentés e hó 23-án már benyújtott, — felhívja a közbirtokosságot, hogy a már nyomtatásban is előzetesen kiosztott s magyar és tót nyelven szerkesztett tájékozási jelentés alapján a javaslat fölött higgadtan pálcát törjön. — Erre Darida Mihály személyes védőelme következett volna, ámde miután ő azzal kezdte védőelme, hogy »a papiros mindent elbir,« s így valótlanul kezdett feszegetni s illetlen gyanúsítgatással élt, a közgyűlés — mint megbolygatott méhraj — méltatlankodva felzúdult, s a sértegető szónokot félbeszakítva utasította, miként »a törvény előtt védekezzenek,« — elhatározá, hogy a képviselő elmozdító határozatát egyhangulag elfogadja, s minden ez ügyben tett intézkedéseit helyesli; mert meggyőződött arról, hogy a pénztárnok ér-

folytatandja azt; és így csoda-e, hogy a többség azt vélte, miszerint vagyonában merőben megbukott, és hogy nemcsak a kissé költséges multságokat, hanem még a szükségesnek egy részét is kénytelen lenni nélkülözni. A vadászistállók 4—5 lóról kettőre apadtak, a kopók agyonverettek, s ott, hol csak hat hóval azelőtt a farkavezető kürtjének vig hangja, a vadászlovak nyugtalan horkolása, s a farka türelmetlen ordítása az egész vidéket föllelevenítették, siri csend uralkodott, s minden élénk mozgalom végbúcsút látszott venni.

Igy szüntette meg honunkban az események rohama a vadászatokat.

A vadászok legszenvedélyesebbike, a legvérmesebb sem remélte, hogy még valaha meghallandja az új életre ébresztő hallyho-t, vagy hogy derék vadászlován, akadályokkal s egyéb nehézségekkel semmit sem gondolva, követendi a fölvert vadat harmonikus ordítással hajtó falkát. Vége, vége mindennek! — volt azon általános fölkiáltás, melyet minden vadász ajkáról hangozni hallottunk, s ha néha-néha egy vérmesebb reményű, vadásztársait »kiludja« val merészeltte vigasztalni, ezen a közvéleményé vált hiedelem elleni szózat, vagy ajánlkozó vállonítással fogadtatott, vagy

pedig »szerencsétlen ábrándozó« volt reá a felelet: általános hiedelemmé válván, miszerint vagyoni állapotunk miatt alig sikerül többé a vadászatot fölleveníteni: s azok, kik utánunk következnek, nem ismerve ezen élvezetet, nem is fognak reá gondolni. Gyakran kellett tapasztalnom, hogy ha egy, vagy más vadászatra kerül a szó, a társalgás mindannyiszor — épen úgy, mint midőn egy a halál által körünkben örökre elraboltról beszélünk — komoly, a sziv legmélyebb rejtekéből kiemelkedő sóhajokkal fejeztetett be. Szóval: általános volt a vadászok elcsüggedése, és senki sem mert reményeket táplálni.

Azonban a sors mégis másként akarta, salig egy év lefolyása alatt az alföldön öt farka alakult.

A magyar sportsmenek közül már 1850-ben többen kezdtek a vadászatok helyreállítására lehetőségéről beszélgetni. E multság utáni vágyódás kifejlődésnek indult, s lassankint általánossá kezdett válni. A kívánság, a fogékonyság megvolt, s csak ember hiányzott, ki a dolog élére állván, ezen eszmét megtestesítse.

Hány vállalat, hány terv bukik meg — vagy mondhatnám születik halva, mert nincs egyéniség, mely annak élére állana,

és mert, ha találkozik is oly ember, nincs benne elegendő erélyesség, nem bir elegendő népszerűséggel arra, hogy a megkezdett munkát keresztülvigye. Csak ember találkozzék, ki a föladatnak megfelel, és könnyen s minden erőmegfeszítés nélkül létesítendi azt, minek már némi népszerűsége van, s mit egyenkint elszórva képtelenek vagyunk elérni. Ezen állításomat a mindennapi tapasztalás igazolni látszik.

Az újabb kort jellemző eszme, mely talán — sőt valószínűleg — régiebb időkben is ismerve, de életbeléptetve sohasem volt: az associációk eszméje. Lassankint kezdettek az emberek arról meggyőződni, miszerint azon nagy czélon kívül, melynek a társaságot s államok alakulását köszönhetjük, a személy- s vagyonbátorság közös erővel megvédésén kívül, vannak még egyéb, mind egyéni mind pedig ezáltal közvetítve az állam jólétét is előmozdító föladatok, melyek csak azáltal jöhetnek létre, ha az egyesek, kik magukra hagyva nagyobb szerű vállalatokat nem volnának képesek létesíteni, társulatokba olvadván, közös erővel egy célra működnek. Ezen eszmének köszönhetjük mindazon nagyszerű s a közönségre nézve üdvös vállalatokat, melyek újabb időben létre hozattak.

demellen azon bizalomra, melylyel öt három évvel ezelőtt eme tisztségre emelte.

A képviselőtestület határozati javaslata, mely az érdekelt közbirtokossági tagok közt előzetesen kiosztatott, következő:

A folyó évi 38. sz. képviselői határozattal Darida Mihály felfüggesztett pénztárnok fegyelmi ügyében kiküldött bizottság vizsgálati jegyzőkönyveinek s indokolt véleményének előterjesztése, s beható és a tárgy fontosságához mért komoly tanácskozás után a képviselőtestület egyhangulag a következő határozatot hozta:

Mint hogy nevezett a képviselőtestületnek s az elnöknek távollétében a helyetteseként eljáró alelnök, mint felettesének, jogos hatáskörükben hozott rendeletei ellen működött s bár a képviselőtestület által meg volt hívva arra, hogy a közbirtokosság hivatalos helyiségében a város által indított perben védekezni akarók részére kitett meghatalmazási nyilatkozatot a jelentkezőknek aláírás végeztel őrizze és tartsa, az egyes közbirtokossági tagokat megfélemlítéseivel tévedésbe ejtette s a városházára küldötte s figyelemre több ízben úgy az elnökség, mint a képviselőtestület előtt kijelentette, hogy neki sem az elnökség, sem a képviselőtestület nem parancsol; mint hogy úgy hírlapi cikkében, mint a szarvasi járás t. főszt. gábirájához beadott folyamodványában és szóval uton-utfélen a képviselőtestület határozatát végrehajtó elnökséget erőszakoskodónak nevezte s azon valótlán és rágalmozó kijelentésekkel élt ellenök, hogy a pénzre rálettek kezöket, azt olvasatlanul elvették, zsebre dugták, pedig ennek ellenkezője történt s épen ő volt ki a pénztári vizsgálatnak ellent mondott, azt megakadályozni igyekezett s a jogos felfüggesztésnek is ellenszegült; mint hogy hivatalos kötelességét azzal is megszegte, hogy a pénztári helyiségben a hivatalos órák alatt huzamosabb ideig nem volt található s állásával

össze nem férő megbízatást fogadott el, s mint hogy felfüggesztésének ellenére az értékeket július 29-kétől október 28-ig vonatkozott kiadni, a pénztári szekrény és íróasztal kulcsait magánál tartotta, sőt napokig a pénztári szoba kulcsát is magával hordta s az okmányok elzárásával a közbirtokosságot zavarba hozta s három hónapig e szégyenteljes helyzetben tartotta; mint hogy regálejogok vételével üzérkedett, holott régebbi határozat szerint a közbirtokosság részére kellett volna a netán eladó jogokat megvételre bejelentenie, részint maga számára vette, részint más részére vásárolt 5 frt közvetítési díjért; mint hogy pénztárnoki működésében rendetlennek bizonyult, mert a tégláégetőről leszedett szegécserepek elűntek, egy esetben 46 drb. cserepet utalványozott, de csak 24 drb. árát vette a naplóba, egy 4 ftos összeget be nem vezetett a naplóba s 70 frtot a pénztárból a képviselőtestület utalványa nélkül másolás fejében saját maga és társa részére kivett, a gondnokkal szemben a bevételt és kiadást nem naplózta; mint hogy végre állásával saját hasznára és a közbirtokosság kárára visszaélt, amenynyiben nemesak hogy többet vett ki fizetésül a pénztárból, mint a mennyi megilleté, hanem fizetésének egy részét tudva, jogtalanul s takartan kétszer vette ki és saját céljaira fordítva rendelkezett vele, ugyanis kivethetett jogosan, mert évenként előre járt fizetése, tehát az 1890. év három első negyedére 262 frt 50 krt, kivett pedig sajátkezű bejegyzései és kiállított nyugtái szerint a zárgondnoki kezelés alatt vezetett naplójának

91. t. a. febr. 27-kén jan. és febr. havi pénztári fizetésébe 58 frt 33 krt,
106. t. a. márcz. 31-kén
márcz. havi fizetésébe 29 frt 17 krt,
126. t. a. május 9-én apr.
1-től máj. 9-ig fizetésébe 37 frt 82 krt,
összesen 125 frt 32 krt,

mely összegek a gyulai t. kir. tszéknel a 8179/890. p. sz. zárgondnoki számadások 32., 52. és 67. tételai alatt vannak kiadásba helyezve és nyugtákkal igazolva, — ezen fölül kivett a most is vezetett közbirtokossági pénztárnoki napló

27. t. a. május 26-kán pénztárnoki fizetésébe jan. 1-től július 1-ig 150 frt — krt,
113. t. a. július 5-kén
pénztárnoki fizetésébe júli.
1-től okt. 1-ig . . . . . 75 frt — krt,
124. t. a. jul. 7-én pénztárnoki fizetésébe, mint pótlékot 50 frt — krt,

összesen 275 frt — krt,
fenti összeggel 125 frt 32 krral
fölvett együttesen 400 frt 31 krt,
holott járt volna neki 262 frt 50 kr, s
így jogtalanul többet vett föl 137 frt 82 kr,
mint hogy pedig július 27-től
nem működött, az aug. és
szept. hónapokra fölvett . . . 58 frt 34 kr.

is illetéktelenül van nála,
mí összesen kitesz . . . 196 frt 16 krt
mint hogy ezek szerint fizetéséből 125 frt 32 krt szándékosan kétszer vett fel, egyszer a zárgondnoki kezelésnél, másodszor az önálló kezelés alatt valószínűleg azt remélve, hogy a zárgondnokság alatti naplója nem jó a közbirtokosság tudomására, a mint hogy ezen naplót az elnök rendelete ellenére sem vezette két példányban s midőn a másodpéldány tőle követeltetett, kijelenté, hogy nincs meg, ő csak egyet vezetett s azt a zárgondnoknak adta át, — mindezen okoknál fogva ellene a sikkasztás és csalás jelenségeinek fennforgása miatt a bünyenyítő feljelentés az elnök által nyomban megteendő s a közgyűlésnek ajánlatik, hogy a képviselőtestület intézkedését helyben hagyva a felfüggesztett pénztárnokot állásától mozgassa el, mint érdemtelent azon bizalomra, mely őt ama tisztségre emelte

A határozat, illetve fegyelmi végzés meghozatalakor a vádlott s elmarasztalt

De térjünk vissza az elindulási pontra, térjünk vissza Csákö-, illetőleg a vadászatra.

Mint mondám, a régi vadászok már kezdtek egymás közt beszélgetni egy vadász-társulat alakításáról, s csak ember hiányzott még, ki e szóban levő eszmét létesítse, míg végre Wenkheim Béla b. személyében az is megkerült.

A lovagias Wenkheim Béla b. ki semmitől a mi szép és nemes, nem vont meg pártolását, kit jellemeért mindenki tisztelt, nyájias modoráért pedig, a ki csak ismerté szerette is: volt az első, ki nemesak a vadászat iránti hajlama, hanem azon meggyőződés által is vezelve, miszerint a vadászat a legbiztosabb eszköz a lötenyésztes emelésére, nem különben a lovagias bátorság kifejlesztésére, az »Alföldi vadásztársulat« alakítandó aláírási ívet nyitott, mely által 1851-dik év első felében a kezdet biztosítva is volt.

Voltak ugyan még akkor is sokan, kik vezetett részint egy nemétől a roszakaratnak, részint pedig féltékenységből, ezen újonnan alakult társulatnak jövőt nem jósoltak, s talán ezen beszédek által a kevésbbé szenvedélyes vadászokat az aláírástól vissza is riasztották, azonban Wenkheim Béla b. smeretes erélyességével ezen akadályokat

is legyőzte. Az ívet huszonnégyen irták alá, s elhatározták, miszerint a társulat számára helyről s kopókról kell röglön gondoskodni, s így az alföldi vadászatot életbe léptették.

Az első aláírók nevei következők: Almásy Dénes gr., Almásy Kálmán gr., Almásy Zsigmond, ifj. Batthyány István gr., Batthyány László gr., Bolza gr. testvérek, Csokonics János, Dóry Lajos b., Festetics Geiza gr., Inkey Zsigmond, Károlyi György, gr., Károlyi Sándor gr., Károlyi Imre, Rudnyánszky Iván b., Szálbek György, Szapáry Antal gr., Szapáry Gyula gr., Szapáry István gr., Tomcsányi testvérek, Wenkheim Béla b., Wenkheim László b., Wenkheim Rudolf b., Wenkheim Viktor b., Zichy Aladár gr.

Következett tehát a másik s nehezebb feladat: a vadászat számára helyet találni. Ha nem volt könnyű aláírókat kapni, sokat súlyosb lón oly helyet nyerni, hol az ebek s annyi ló elhelyeztethetnek, és hol a vadászok számára szintén lehessen ha nem is bőségben, de a szükséges mennyiségben lakást találni. Városban vagy város közelében lehetetlen volt ezt keresni, mert a társaság jövedelme sokkal csekélyebb volt, hogysem magát ott fenntarthatta volna: pusztán pedig vagy faluban kinek van annyi

helye, mennyit ily társaság igénybe vesz, és ha van is, hányadik az, ki épületeit oly hirtelen s oly könnyen nélkülözhetné? E nehézséget azonban a derék Batthyány László gr. csak hamar megszüntette, egyszerű felszállításra minden kérés nélkül legnagyobb készséggel ajánlván föl csáköi pusztáján két hosszú, 120 lóra való istállót, és saját pusztai szerény lakában, s egy tiszti melléképületben 8 szobát.

Az aláírások megvoltak, a társaság jövedelme 2800 pftra ment föl, hely is volt lovak, ebek és a lovasok számára; most már csak falkáról s arról kellett gondoskodni, hogyan lehessen az egészet legkevesebb költséggel fenntartani. Hogy ez utolsó tekintetben Wenkheim Béla b., Batthyány László gr. és Tomcsányi Károly urak fáradhatlan szorgalmukkal legnagyobb hálára kötelezték a társaságot, azt annak minden egyes tagja kénytelen volt elismerni. A falka szeptember vége felé Angolországból megérkezett és már 1851. október 20-kán — Wenkheim Béla b., erélyessége s Batthyány László gr. áldozatkészsége folytán — hangzott is annak vig csaholása a csáköi rónán.

pénztárnok, az egyes tagokat fenyegetőleg a közgyűlés színhelyéről ingerülten távozott.

Ezután elnök tudomására hozta a közgyűlésnek azt is, hogy a város által a regale közbirtokosság ellen támasztott igényben, a b. gyulai kir. törvényszék már harmadszor hozott idéző végzést, minden egyes birtokost az 1891. február 26-án tartandó tárgyalásra beidézvén. A félreértések elkerülése és a kedélyek megnyugtatósa céljából tudtára adta az illetőknek, hogy a perben meghatalmazott által is lehet magát kinek-kinek képviseltetni, s hogy a védekezni kívánók, az összesített védelem eszközlése végéig a közös meghatalmazási ívet a pénztári helyiségben aláírhatják.

Ezzel a népgyűlés szép rendben eloszlott.

Képviselési gyűlés.

Szarvas, decz. 29. 1890.

A regale-közbirtokosság képviselőinek mai ülésében, a multkor függőben maradt tárgyak intéztettek el. — Mindenek előtt hitelesítették a tegnapi tartott rendkívüli közgyűlés lefolyásáról felvett jegyzőkönyv. Ez ügyben kérdés intéztetett arra nézve, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvét, a képviselő hitelesítheti-e? mert szabályszerint az csak a jövő közgyűlés által lenne hitelesíthető. Abban történt a megállapodás, hogy ámbár rendszerint helyes az észrevétel, a hitelesítés már a tegnapi napon kinevezett két regalebirtokos hozzájárultával megtörtént. Ezen gyűlésben a jegyzőkönyv hivatalos cselekmény alakjában mégis tudomásul felolvasandó volt, s az észrevétel esetleg arra a képviselő által is megtehető azért, mert a közgyűlés (vulgo *népgyűlés*) nehézkes mozgásu nagy testület lévén, a képviselő, mint annak kifolyása s így kisebb testület annak cselekményeit regisztrálhatja, a minthogy ez testleg gyakorlat által van szentesítve.

Elnök jelenti, hogy a volt pénztárnok fegyelmi ügyében, a mult gyűlés határozata szerint, a bünyítési eljárás iránti kérvényt a helyi kir. járásbíróshoz mindjárt másnap benyújtotta.

Az italmérési jog után eső országos kártalanítás törvényszerű bejelentése, esetleg az ez ügybeni egyezség megkötése tárgyában kinevezett hármastagú bizottság, n. m. Haviár Dani, Dr. Haviár Gyula és Dr. Salacz Oszkár ügyvédek és képviselők díjazása, — a benyújtott felszámítás szerint egyhangulag méltányoltatott és akép intéztetett el, hogy tekintettel a nagyfontosságú terjedelmes, s felelősséggel járt igen fáradságos munkát ismert s előnyösen végzett *eredményére*, mely szerint a kárpótlási összeg, felfolyamodások útján hatezer forinttal szaporítva, 229139 frt 08 krban lón végleg megállapítva, díjazásul kívánt, a háromszáz forint szívesen megszavaztatott, s köszönet nyilvánítása mellett az elnöknek ez összegből 250 frt, mert a munka és fáradságból az oroszánrész nekik jutott ki, — a két munkatársnak pedig fejenként huszonöt és 25 frt — a benyújtott kívánsághoz képest kifizetésre utalványoztatott. — Ez ügynek tárgyalásakor az elnök és a jegyző, mint érdekelt felek az üléstől rö-

vid időre eltávozván, állásuk ad hoc helyettesítés útján betöltetett, és a hozott határozat nyomban feljegyeztetve hitelesítettetett.

Olvastatott a régi behajthatlan tartozások kiküszöbölése tárgyában kiküldött hármastagú bizottság jelentése, mellyel véleményeztetik, hogy a számadásilag folyton előforduló 3515 frt 28 kr. részletezett összegből 1263 frt 69 kr. (esetleg habár részben csak) a majdan nyerendő italmérési kárpótlási illetményekből behajtható, így ezen összeg a számadásban továbbra is vezetendő lesz; ellenben 2251 frt 58 kr., miután a tartozásban levő felek részint elhaltak s vagyon utánok nem maradt, részint a városból régebben elköltöztenek, s teljes vagyontalanságuk miatt a követelt összeg tőlük be nem hajtható, részben pedig többeknél a követelési címlet a számadásos főkönyvekből — az idő rövid volta miatt is — de mert különösen a szőlők utáni váltásról készített régi s eredeti nagy főkönyv (melyre nagy szükség van) a pénztárnál egyáltalában fel nem található, — tehát a fenti összeg törlendő és a számadásokból kihagyandó lenne, úgy azonban, hogy a kiküszöbölt hátraléki tartozás külön lajstromilag evidenciában tartassék, azon esetre tudniillik, hogy ha időközben netalán az elveszett főkönyv megkerülend, a jogcímet megállapítható leendő, a hátralékosokon a követelt összeg esetleg behajthatassék. — A javaslat elfogadtatott, azon változtatással, hogy három hátralékos egyénél az ülés folyamán az elszámolás meg ejthető volt, s az összeg részint töröltetett, részben rectificáltatott.

Olvastatott a fentebbi hármastagú bizottság véleménye a regale-vagyon zár gondnok által 1889. dec. 15-től 1899. máj. 9-ig terjedő számadásaira vonatkozó észrevételezése iránt. Határozatilag kimondatott, hogy a regale-vagyon fenntartására nélkülözhetetlen kiadások, úgy mint a rendszerinti adók, iparos-számlák s több efféle tételek kifogás alá nem eshetvén, elfogadottnak nyilvánítottak; az ezeken kívül jelzett tételek azonban kifogásolhatók; különösen pedig a zárgondnoki munkadíjak, melyek számadásszerűleg 3665 frtban számítottak fel, a regalepénztár terhére egyáltalában elfogadottnak nem találtattak, még pedig azért nem, mert a zár alá vétel a város részéről annak érdekében kéretett, de a mely zárlat a közbirtokosság képviselőinek felfolyamodása folytán a felső bíróság által mint nem indokolt — teljesen feloldatott. Megbízott egyúttal az ez ügyben meghatalmazott elnök arra nézve is, hogy a kir. törvényszéknél levő számadás összes okmányait megtekintse, s meggyőződése szerint a további szükséges lépéseket észrevételezése kapcsán tegye; valamint a zárgondnok kezénél létező s visszatartott összeget, mely a számadás szerint 453 frt 67 krrel van feltüntetve, — a pénztár javára mielőbb beszerezni igyekezzék. — A számadás tételei szerint a bevétel 7602 frt 55 kr., a tétleges kiadás 7148 frt 88 krban van feltüntetve, ide nem számítottván a fentebb jelzett munkadíj fejében felszámított összeg.

Nemely folyó ügyek elintézése után, az elnök a küszöbön levő újév alkalmából folyó üdvözléssel, az ülést berekesztette.

MI UJSÁG?

— Boldog újévet kívánunk lapunk t. olvasóinak!

— Lapunk mai számát, valamint a mult évfolyam utolsó számait is — úgy helyben, mint vidékre — megküldöttük mindazoknak, kikről feltételeztük, hogy a »Szarvas és Vidéke« iránt érdeklődnek, s azt pártolni is hajlandók. Mivel azonban nem szeretnénk a lapot senkire ráerőszakolni, azért nem tetszés esetén kérjük a lappéldányt »nem fogadom el« — felírással hozzánk visszármaztatni, hogy a további küldéssel ne szerezzünk senkinek alkalmatlanságot. — Azon pártolóink, kiknek előfizetésük a mult számmal lejárt, a mai számmal a szerkesztőség címére kiállított nyomtatott utalványlapokat kapnak, melyek az előfizetések megújítására (no meg a hátralékok beküldésére is) legalkalmasabbak.

— Chován Kálmán, orsz. zeneakadémiai tanár, a zenetanár-képezde igazgatója, az újévi ünnepet városunkban szülői körében töltötte.

— Szendy Árpád, az orsz. zeneakadémia tanára, — mint értesülünk, fel fog lépni a Hubay-Popper vonós négyes társaságnak jövő heti kamarai hangversenyén.

— Halálozás. Neumann Jenőt, a szarvasi főgymnasium derék fiatal tanárát lesújtó fájdalom érte atyjának: Nt. Neumann Károly, volt fazekasvarsándi ág. h. ev. lelkész, utóbb aradi takarékpénztári igazgatónak mult hó 30-án élte 71-ik évében történt gyászos elhunytával. — A boldogult példás életet élt: igazi pap és igazi ember volt, s osztatlanul vívta ki magának a köztisztéletet, mely környezte. Egyáltalán nem mindennapi műveltséggel rendelkezett. Tanulmányait a német egyetemeken és a budapesti egyetemen végezte, hol Petőfivel ismerkedett meg, s hol szoros baráti viszony fűzte a két fiatal tanulót egymáshoz, kik hosszabb ideig szobatársak is voltak. Nem egyszer olvasta itt fel neki a lánglelkű költő az ő verseit s nyugodtan fogadta barátjának hideg fontolgató bírálatát, mely a mindennapi magasztalásoktól előnyösen különbözött és melyet különösen azért becsült a különben önérzetes költő, mert rövid pár szóban méltatta a gondolat sarkalatosabb részeit. Nagyon világos fő volt és csak sajnálni lehet, hogy rendkívüli szerénysége folytán a közéletben nagyon ritkán vett részt. A város törvényhatósági bizottságának is tagja volt egy időben, de csupán a gazdasági székben hallatta józan ítéletét, mindig a helyes takarékoskodásnak szószólójául szegődve. Nem lévén a csillogó szereplésnek barátja, annál hathatósabb tevékenységet fejtett ki ott, hol megbecsülték puritán jellemét és széleskörű tapasztalatait. Azok, kik vele érintkeztek, tisztelték, szerették és mély fájdalommal értesültek gyors kimultáról. A halálesetről kiadott családi gyászjelentés így szól: Alólirottak a leginélyebb fájdalommal lesújtva tudatják felejtethetetlen férje, atyjuk, nagyatyjuk, apósuk, sógoruk és rokonuknak nagytiszteltű Neumann Károly urnak, volt fazekasvarsándi ág. hitv. ev. lelkésznek, az aradi polgári takarékpénztár igazgatójának, folyó évi decz. hó 30-án, életének 71-ik s boldog házasságának 41-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A

megboldogultnak hült tetemei december hó 31-én, d. u. 2 órakor fognak az Ádám-utcza 8. sz. alatti házból örök nyugalomra helyeztetni. Béke hamvaira! áldás emlékére! Arad, 1890. december 30. Neumann szül. Mikolay Vilma, neje. Neumann férj. Hősz Lika dr.-né, Neumann Jenő, Neumann Jolán, Neumann Aranka, mint gyermekei. Palágyi Jenő, Neumann Emma, Neumann Jenő, Hősz Dezső, Hősz Misi, mint unokák. Hősz Mihály dr., mint vő. Neumann szül. Koreny Emma, mint menyé. Mikolai István, Mokry Sámuelné, Mikolai Lajos és családjaik, mint sógorok.

— Vadászat. Tegnap, jan. hó 3-án kedélyes vadászatot rendezett a csabacsüdi vadászterületen *Szenes Elek*, az uradalomnak köztisztelőben álló tisztartója. A csabacsüdi kedélyes vadászatokat évek óta úgy ismerjük, mint a melyek a vadászati szüzon fénypontjai szoktak lenni. Most is többen rándultak ki sportmanjeink közül; az eredményről lapunk zártáig nem kaptunk értesítést; a szerfölött alkalmas idő, s a nagy érdeklődés azonban hinni engedí, hogy *Szenesék* vadászata most is méltó volt hagyományos jóhírnevéhez.

— Népesedési statisztika a mult 1890. évről A.) az ág. hitv. ev. egyházban I. Született Szarvason: 492 fi, 450 nő = 942., Kondoroson: 79 fi, 86 nő = 165, összesen: 571 fi, 536 nő = 1107 a., törvénytelen született Szarvason: 10 fi, 13 nő = 23, Kondoroson: 4 fi, 3 nő = 7, összesen: 14 fi, 3 nő = 30. b., halva lett Szarvason: 9 fi, 11 nő = 20. Kondoroson: 1 fi, 3 nő = 4, összesen: 10 fi, 14 nő = 24. c., elcsúszott Szarvason: 77 fi, 73 nő = 150. Kondoroson: 16 fi, 9 nő = 25, összesen 93 fi, 82 nő = 175. d) *ikercsütlött* Szarvason és Kondoroson: 10 pár. II. *Esteltetett*: Szarvason 203 pár, Kondoroson 24 pár, összesen 228 pár. Nőtlen hajadonnal: 173 pár, nőtlen özvegy nővel 4 pár, özvegy hajadonnal 17 pár, özvegy özvegy nővel 17 pár. Megházasodott 181 legény, 44 özvegy és 2 törvényesen elvált férfi; férjhezment 191 hajadon, 31 özvegy nő, 5 törvényesen elválasztott nő. Vallás tekintetéből: tisztán evang. pár 213, evangélikus reformátussal 3 pár, református evangélikussal 5 pár, róm. katolikus evangélikussal és viszont 6 pár. III. *Meghaltak* Szarvason: 427 fi, 368 nő = 795, Kondoroson: 49 fi, 40 nő = 89, összesen: 476 fi, 408 nő = 884. A születettek száma a halottakét 223-mal haladja meg. A házaspárok száma 78-cal szaporodott, mert a halál csak 149-et választott el. Meghalt pedig Szarvason és Kondoroson 77 házasságban levő férfi és 72 házasságban élő nő, összesen: 149. Özvegy 29, özvegy nő 41, összesen: 70. Szerencsétlen halál 10, öngyilkosság pedig 6 esetben volt. IV. *Confirmáltatott* Szarvason: 190 fi, 189 nő = 379, Kondoroson: 26 fi, 18 nő = 44, összesen: 216 fi, 207 nő = 423. V. *Az úrvacsorához járult* Szarvason 6761. Kondoroson 711 = 7572. VI. *A népiskolába beiratott* Szarvason a városban: 898 fiú, 892 leány, összesen 1790 növendék. A tanyai és szőlőbeli iskolákban 580 fiú, 540 leány, összesen 1120. Kondoroson és Csákon 90 fiú, 73 leány, összesen 163. Az ev. iskolába járók teljes száma: 1568 fiú, 1505 leány, összesen 3073.

— Kik olvassák a »Szarvas és Vidéke«-t? Bizonyára érdekelni fogja olvasó-

inkat, hogy lapunk féle évi fennállása alatt milyen olvasóközönséget tudott magának teremteni. Elhatároztuk tehát, hogy az újévben szépen gyarapodott, s remélhetőleg, még folyton növekedő előfizetőinknek névjegyzékét e rovat alatt időnként nyílt őszinteséggel közöljük. E kimutatástól egy párányi kis matematikával mindenki meggyőződhetik a felől, hogy még egy részről a pártolók fillérei biztosítanak ugyan a deficit veszedelme ellen, de másrésztől nem is marad ám aztán *szervezőnek, kiadónak, korrektornak, revisornak, expedítornak, újdonságnak*, (nota bene: a reedekező ezen osztályai nálunk önként érthető okokból egy kézben összpontosítvák) még csak egy gyengén szelelő brittanikára sem — tiszteletdíj. De hát jól tudja azt a közönség, hogy a mi munkánk nem is spekuláción alapuló vállalkozás, s mi a végzett munka legszebb jutalmát abban találjuk, ha halljuk, hogy a »Szarvas és Vidéke«-ről közel s távol mindenütt egyforma rokonszenyes hangon emlékeznek. — Lapunk előfizetői következők: I. *Közlemény*. Gr. Bolza Géza, Achim Ádám, Lányi Gyula ügyvéd (*Pozsony*) Szarvas község Elöljárósága, Darabos Sándor (*Békés-Szentandrás*) özv. Benczúr Jánosné, Népkör, *Békés-Szentandrás* özv. Jeszenszky Ignáczné, Szemian Dániel, Subajda Antal. (*Kondoros*) Jánosi Géza (*Kondoros*) Bárány-vendéglő, Dr. Haviár Gyula, Grósz Lambert, Polgári kör (*Öcsöd*) Lederer Rudolf (*Békés-Szentandrás*), Kiss János (*Öcsöd*), Osztrólczy János, Lukes Flóra (*Kapuvár*) Ponyiczky János, Bárány Béla, Szendy Árpád, Mocskönyi Ágost, Dr. Salacz Oszkár, Dr. Fuksz Ede, Pokorny László, Mikolay Pál, Nemann Jenő, Haviár Dani, Mikolay Mihály, Schönföld Mihály, Schüdel Engelbert, Kovács János, Fisbein Ignác, Deák Ferencz, Blaskó János, Haraszti Sándor (*Csabaesüd*) Polónyi József (*Kondoros*) Mocskönyi József (*Budapest*) Jancsovics István, Delhányi Zsigmond, Miklós Lajos (*Brád*). *Folytatjuk*.

— *Eljegyzés*. *Ackermann* Ignác könyvvezető P.-Ladányról, eljegyezte *Grünbaum* Bernáth helybeli polgár szép és művelt leányát *Mariskát*.

— *Búcsú*. Mindazon barátaim, jó ismerőseim, kiktől — Szarvasról távoztam — az idő rövidsége folytán személyesen el nem hűcsúzhattam, fogadják ez úton szívvel jövő őszinte búcsú-szavaimat, s azon biztosítást, hogy a közöttök töltött szép napokat örökre legszebb emlékeimbe foglaltam. Szarvas, 1891. jan. 1. *Kikindai Cásár*.

— *Kimutatás* járásbiróságunk ügyforgalmáról. A szarvasi kir. Járásbiróság ügyforgalmát az elmúlt 1890-ik évben az alábbi számok tüntetik ki. Telekkönyvi beadvány érkezett 3060. Polgári 4516. Fenyítő 2531. Kispolgári 265. Elnöki 612. Összesen 10.984. Dícséretére legyen mondva a birói karnak, ezen az előbbi évekhez képest jóval nagyobb mennyiségű beadvány, — az utolsóig el van intézve, s így elintézési hátrálék ez uttal sincs. Példát vehetne erről nem egy biróság!

— *Munkára fel!* Főgymnásiumunkban a karácsonyi szünet a mai nappal befejeződik s holnap jan. 5-én reggel 8 órakor újból megkezdődik a tanítás. Adjon Isten újult erőt és munkakezét mindazoknak, kik a tanulás és tanítás egyformán nemes

célt munkáját magokra veszik a beállott új esztendőben!

— *Meghívó*. A szarvasi jótékony nőegyesület 1891. évi január 17-én a szarvasi casinó termeiben jelmezes zártkörű társasestélyt rendez. Salacz Ferenczné, elnök. Ponyiczky Györgyné, Kutlik Endréné, özv. Nyácsik Sománé, Dr. Mikolay Istvánné, bizottsági tagok. Belépti-díj: 80 kr., családjegy 2 frt. — Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— *Nagy vadászat* tartatik ma és holnap a Geiszt-féle csáki uradalom vadászterületein.

— *A szentandrászi húsfogyasztó szövetkezet* december 29-én tartotta évi közgyűlését. A gyűlés elég érdeklődéssel folyt le, szép számmal jelentek meg a szövetkezet tagjai, ki-ki kíváncsisággal várta az eredményt. Ez előtt 3 évvel 60 részvényes állott össze egyenkint 5 frt befizetett tőkével s így a szövetkezet alaptőkéje 300 frt volt. A szövetkezet fennállása óta elismert tény, hogy olcsó és jó húst fogyaszthatott a közönség s mégis a befektetett 300 frt tőke ma már 845 frtra emelkedett. Hasonló szövetkezetek több szomszéd-községben is állítottak fel, de egy sem képes ily szép eredményt felmutatni, mi eléggé igazolja, azt, hogy Szent-Andráson a szövetkezet intézői, úgy a szövetkezeti tagok, valamint a közönség igényeinek is a legszebb sikerrel feleltek meg. A mostani közgyűlés elhatározta, hogy a befektetett 300 forintnyi alaptőke a tagoknak visszaadassék s a fent maradandó 545 forint fogja képezni ezenül a szövetkezet alaptőkéjét. *Zih Károly*.

— *Meghívó*. »A szarvasi népkör« 1891. január 10-én a »Bárány« vendéglő nagytermében, könyvtára gyarapítására táncvizgalmat rendez, Belépti-díj: személyenként 80 kr., családjegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— *Helyreigazítás*. Lapunk legutóbbi számában a közbirtokossági képviselőt lefolyásáról szóló s decz. 22-ről keltezett tudósításban, a Körösön való halászati jognak alispánilag lett elintézése kapcsán az is közöltetett, hogy »a holt Körös partjának birtokát« némelyek igényelték. Ezen kitétel azzal helyesbítették, miként az ugyanott igénylőkül megnevezett parti birtokosok, szintén a halászati joghoz formáltak igényt, s ezzel lőnek a törvény rendes útjára utasítva.

— *Ez is statisztika*. Szerkesztőségünknek egy pihent elméjű tagja újév alkalmából összeállította a lapunk mult évi számaiban közölt cikkek tárgy szerinti kimutatását. Közöljük azt az alábbiakban: A »Szarvas és Vidéke« 27 számra terjedő mult évi folyamában megjelent vezér- és iránycikk 43, — városi és megyei életre vonatkozó közlemény 21, — kertészet és gazdaságügyi cikk 21, — fővárosi és vidéki levél 13, — referáda (színeszet, hangverseny, majális, bál) 13, — elbeszélés, rajz 41, — költemény 20. A 43 vezér és iránycikket írta 20 munkatársunk; közügygyel foglalkozó közléseink, gazdaságügyi cikkeink, s a referadák többnyire a rendes rovatvezetők tollából kerültek. A szépirodalmi részben szerepel *A. B.* 7 elbeszéléssel, *Rép-Rép* 6, *Dalamér* 4, végül *Z.* (nem Bolygó) 3 tőr

czacikkal. A költemények közül hatot írt *Hovváth Elemér*, ötöt *Dalamér*, hármat *Béri Gyula*, kettőt *Inczedy László*. Huszonhét számban közöltünk kerekszám 480 helyi és vidéki hírt; heti híreink számának minimuma 14 (ennyi is csak egyszer volt az uborka-szüzonban: az aug. 10-től 17-ig terjedő meddő héten, mikor semmiféle nemes, vagy nemtelen cselekedet, párhaj, skandalum nem kínálkozott hírlapi megéneklésre.) Legtöbb hírünk volt az aug. 10-én megjelent 8., s a decz. 28-án megjelent 27. számban (amabban 36, — ebben 33.) A történelmi hírség kedvéért feljegyezzük, hogy e kétszámot helyettes szerkesztőnk állította össze, — ami mindenestre a mellett tanúskodik, hogy a *hírhordás* terén bokrosabb érdemei vannak helyettes, mint főszerkesztőnknek.

— **Vidéki levelezőinket** tisztelettel kérjük, sziveskedjenek a községükben felmerülő nevezetesebb eseményekről hozzánk hetenkénti értesítéseket küldeni! E célra a mai postával a szerkesztőség címére kiállított kész l-lapokat küldünk *szentandrásai, öcsödi, kondorosai gyulai, csabai, békési, mberényi, tótkomlósi, orosházi és esztervási* t. levelezőinknek.

— **Meghívó** A szarvasi iparos ifjuság egy része által 1891-ik évi január 4-én vasárnap a »Fekete sas» vendéglőben rendezendő tánczvigalomra. Belépti-díj személyenként 40 kr. Kezdeté fél 8 órakor.

— **A kályhában képződött korom ellen.** Ki ne tudná, milyen sok kellemetlenséget okoz az, ha télen a kályha felmondja a szolgálatot, a fa benne égni nem akar, mert nincs légüzama. A légüzam eldugulásának rendes oka az, ha a kályhában sok korom rakódott le. De azt kevesen tudják s talán még kevesebben fogják elhinni, hogy e bajon a kéményseprő vagy kályhás nélkül is könnyen segíthetünk. Nem kell egyebet tenni, mint egy marék friss burgonyahéjat dobni a kályhába a tüzre, mire a kályha ajtaját gyorsan be kell tenni. Az elég burgonyahéjból fejlődő gőz feloldja a kormot, mely a csöveken lerakódott s a kéményen át kiviszi a szabadba. E szernek ismételt alkalmazása mellett a kályhákat sokkal ritkábban kell tisztítani.

— **Meghívó.** A szarvasi iparos ifjuság »önképző és betegségélyező egylete» 1891. január 18-án a »Bárany» vendéglő nagytermében könyvtára gyarapítására tánczvigalmat rendez. Belépti díj: személyenként 60 kr., családjegy 1.50. Kezdeté 1/2 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Felhívás a hölgyvilághoz!** A nőegylet vigalmi bizottsága felkéri a városi és vidéki hölgyeket, hogy a f. hó 17. tartandó társas estély emelése végett sziveskedjenek minél számosabban jelműben megjelenni.

— **Tánczestély Öcsödön.** Régi jó híréhez híven ismét fényesen sikerült mulatságot rendezett az »öcsödi Casino» könyvtára gyarapítására. A fesztelen jókedv reggelig tartotta együtt a tánczolókat, kik közé tőlünk is kiesallak néhányat az ismeretes öcsödi szép szemek s kik mindannyiszor kellemes emlékekkel térnek vissza a jókedv e páratlan fészkeből, még ha a szibériai hideg és a felfordulás kikerülhellemnek bizonyult veszedelme meg is zavarják az ábrándozás csendes munkáját, melybe a hazatérők álmos-mámoros fővel merülnek.

— **Meghívó.** Szarvason a »Farkas»

vendéglőben 1891. évi január hó 4-én tánczmulatságot rendez, melyre t. urat és családját tisztelettel meghívja *Harsányi János*, vendéklős. Belépti-díj: nőknek 20 kr., férfiaknak 30 kr. Kezdeté 7 órakor.

— **A nőegyleti társasestély** rendező bizottsága felkéri azokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, de ilyenre igényt tartanak: ez iránt forduljanak a vigalmi bizottsága elnökségéhez.

— **Halálozás.** Öcsödön múlt hó 30. temették el *Kohn Márton*, köztisztviselő birtokosnak nejét. A községiek apraja nagyja felekezeti különbség nélkül megjelent megadni a végtisztességet azon derék nőnek, kit életében is általános becsülés és szeretet vett körül. A ravatal fölött *Reichardt Márk*, a szarvasi izr. egyház főrabija mondott magyar nyelvű gyászbeszédet.

— **Meghívó.** Békés-Szent-Andráson, 1891. évi január hó 6-án az »Olvasó Egyet» helyiségében tánczvizalmat rendez az első zenekar. — Belépti díj: nőknek 20 kr., férfiaknak 30 kr. — Kezdeté 7 órakor.

— **Megrendítő szerencsétlenség történt** múlt hó 28-án Orosházán. Özv. Székács Józsefné gazdag birtokosnő a tanyára akart kimenni, s pompás szánut lévén, eszébe jutott, hogy sógora Székács Jánosnál ünnepi vakáción budapesti rokon fiúcskák vannak, kiknek nagy örömet szerez, ha magával viszi őket szánkázni; — beszólt sógorához, hogy nem lenne-e kedve a gyerekekkel együtt a tanyára kimenni? Az előzékeny öreg ur a meghívást készségesen elfogadta, s az ilyen falusi élvezetekhez ritkán jutó fővárosi gyermekeknek ezzel felettébb nagy örömet szerzett; mert a szánon elhelyezkedve, egész teli tüdővel szívták magukba a friss téli levegőt, és vidám csengő zaj között csakhamar kiértek a tanyára. Özv. Székácsné látva a gyermekek nagy örömet, visszainduláskor megparancsolta a kocsisnak, hogy egy nagyobb kerülőt téve hajtson haza felé. Az idő meglehetősen ködös volt, úgy, hogy csak csekély távolságra lehetett látni, azon kívül a esengettyük is erős zajt csaptak, s e miatt semmi más hangot sem lehetett hallani, így tehát egész bátran hajtottak át egy vasúti átjárón, s nem vették észre a Szeged felől közlő tehervonatot. Midőn az átjáró tulsó oldalára érték, abban a pillanatban bocsátotta le a pályáról a sorompót; ez a váratlan akadály rögtön balsejtelmeket ébresztett a kocsisban, s a lovakat meg akarta fordítani, hogy az esetleges veszedelmet kikerülje, azonban rémülve látta, hogy a hátuk mögötti sorompót is leeresztették s ők mintegy csapdában a sinekre szorultak. Hasztalan próbálkozott olyan irányt adni, hogy az a sinekkel párhuzamosan állva, a közvetlen veszedelmeket kikerülje, — a közlő vonat dörögésétől megriadt lovak ágaskodni kezdtek, s így képtelenné vált azokat kormányozni. Nehány másodperc alatt bekövetkezett a vérfagyasztó szerencsétlenség. A kis fiúcskáknak, nemkülönben özv. Székácsnénak és a kocsisnak sikerült még az utolsó pillanatban a szánról leugrani, de a boldogtalan öreg ur nem tudott elég gyorsan bundájából kibontakozni, s a vonat által szánaslól együtt a szó teljes értelmében logázoltatott. A szán két darabra tört, a szerencsétlen férfinak pedig mindkét czombja elmeteszett, gyomra is a szánroncsból kiálló vasdarab által felhasít-

tatott. Irtózatos sérülései következtében alig egy negyedórai vívódás után meghalt, A vonatvezető azonnal megállította ugyan a vonatot, s a borzasztóan megesonkitott öreg urnak rögtön segélyére siettek, azonban megmenteni már nem lehetett, s csak holttestét vihették be Orosházára. Különös szerencse folytán úgy a fiúcskák, mint az özvegy urnő és kocsisa teljesen épen menekültek meg a halálos veszedelemből, sőt még a lovaknak sem történt semmi bajuk. A tragikus haláleset nagy számú rokonságot borított gyászba, Székács Ferencz budapesti törvényszéki alelnök nagybátyját, Székács Pál orosházi aljárásbíró pedig testvérét siratja az elhunytban.

Szerkesztői üzenetek.

Tót-Komlóra. Ajánlatát köszönettel fogadjuk; a humoreszk jönni fog közelebből.

G. E. Kapu vár. Szívesen üdvözljük munkáit, társaink között.

Jener, Pasteur, Koch — Eddig actualisabb érdekű czikkeink szorították ki. Jövő számban megkezdjük özlésétk.

Szügyi József, Békés. Köszönöm a szép küldeményt, szívesen teszek érdekelben, amit tehetek. Az ismertetést még a héten megírom. Restelem, hogy ok nélkül zavartalak sürgönnyel. Levélben bővebbet!

Meteorologiai észleletek.

Szarvas, 1890. decz. 27—28-ig

Nap	Léghőmérséklet				Szélirány és erősség			Csap	
	7. ó. r.	1. d. n.	8. ó. est.	közép				M.	A.
Dec. 27	-6.2	-4.6	-11.0	-7.3	N2	N2	CO		
28	-19.0	-15.0	-19.2	-17.7	N1	N2	N1		
29	-20.0	-16.6	-22.4	-19.7	SE	S2	N1		
30	-15.5	-11.8	-18.2	-13.8	CO	N2	N1		
31	-19.5	-15.5	-17.2	-16.7	Sy	N1	N1		
1	-19.8	-15.0	-14.5	-15.8	C	W1	SW		
2	-18.0	-12.4	-16.5	-15.6	CO	S1	CO		

Jelmagyarázat: A szélirányok jelölése éjszaki=N, keleti=E, déli=S, nyugati=W, északkeleti=NE, délnyugati=SW. A csapadék alakjának jelölése: O=eső, □=dörögés, z=dörögés villámlással, ny.=nyomok, x=olmos eső, * =hó

Vasuti menetrend.

Érvényes 1890. jun. 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr sz. v.	indul d. e.	9:34
	érk. d. e.	10:20
"	vegyes vonat ind. d. u.	2:20
	érk. d. u.	3:16
Mezőtúr-Szarvas személy vonat	ind. d. u.	5:30
	érk. d. u.	6:16
	vegy. von. ind. délben	12:30
	érk. d. u.	1:25

Aradról Budapest felé.

személyvonat	Aradról ind.	délben	12:10
	Csaba ér.	d. u.	1:42
	" ind.	d. u.	1:54
	Mezőtúr ér.	d. u.	3:21
	" ind.	d. u.	3:29
	Budapestre ér.	este	7:45

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

SÁPSZKY ZS. KÖNYVNYOMDÁJA

KÖNYVEK

FOLYÓ-IRATOK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK

Névjegyek

közönséges — — 50 krtól
aranysegélyű — 1 frtől
fölfele 100 darab

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
és
KERESKEDŐI
nyomtatványok

*Gyászsegélyű
névjegyek*

ADÓKÖNYVEK

adóintő czédulák
TABELLÁK

jutányos árban

SZÁMLÁK

ROVATOS IVEK
GYÁMHAJÓSÁGI

KIMUTATÁSOK

Köresztelők

és

Eljegyzési kártyák
izléses kivitelben

JEGYZÉKEK

Levélpapírok
és
borítékok

FALRAGASZOK

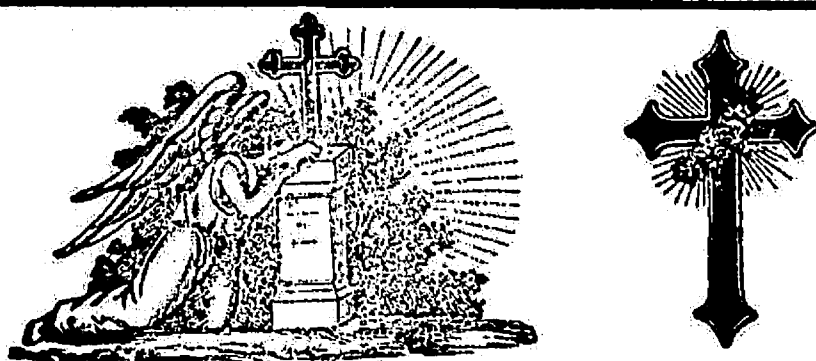
Diszjunkciók

és *Leneművek*

Tánczrendek Diszokmányok

szalag-aranyozás

több színnyomásban is.

GYÁSZJELENTÉSEK

MŰVEK

ÜZLETKÖNYVEK
Vonalozott

rendelés szerint.

dúsan felszerelt papir- és írószer nagy raktára

Szarvason piacz-tér, a Takarékpénztári épületben.

A nyelvről.

(Egy kis pletykázás-félc.)

Ne ijedjen meg senki! Ha már pletykázni akarok, van annyi eszem, hogy tudományos nyelvészeti tárgyat nem választok. A minap eszembe jutott az a régi igazság, mely azt állítja, hogy az emberi testnek határozottan a leghasznosabb, de egyúttal a legkártékonyabb része: a nyelv. Ilyen értelemben akarok a nyelvről egy kissé *nyelvelni*.

A híres mese-íról, Aesopust, egy alkalommal felszólították egy társaságban, hogy menjen a piacra s vegye meg a konyhai czikkeket közül azt, a mi haszonra és jóságra nézve mindent fölülmül. A mese-író elment s haza hozott egy — *nyelvet*. — Más alkalommal, midőn a legrosszabb és legkártékonyabb cikk megvá sárlásával volt megbizva, szintén *nyelvet* hozott magával.

S a világ igazat adott Aesopusnak. Igazat adott neki minden nép, minden korszak. A nyelvről mindig azt tartották, hogy az — épp úgy mint az embernek legtöbb testi, vagy lelki adománya, — nagyon alkalmas arra, hogy vele visszaéljenek, — de alkalmas arra is, hogy a legnemesebb tettek forrásává legyen. Sőt a mi több: nem egy népnek meséi közt találkozunk annak bizonyításával, hogy: a nyelv a legnagyobb hatalom. Élet és halál függ az ember nyelvtől.

Csak egyet említek a sok közül. Nem rég olvastam egy régi keleti mesét, mely a nyelv nagy hatalmát példázza. Elmondom szórul-szóra úgy, a hogy olvastam:

Egy persa király halálos beteg volt. Az orvosok azt mondták, hogy csak egy szer van, a mely őt meggyógyíthatja: egy anya-oroszlánnak a teje. De honnan kerítsék azt elő? Az udvari orvosok sokáig lörtek a fejüket, míg végre jelentkezett egy udvari zsidó és ajánlkozott, hogy a tejet megszerzi. Néhány kecskét hajtott tehát az oroszlán barlangjához, közülök mindennap egyet az anya-oroszlánnak prédául dobott és így vele lassan-lassan megbarátkozott. Míg végre az oroszlán olyan szelíd lett, hogy bátran megfejthette.

Örömmel sietett a királyhoz, hogy a tejet neki átnyujtsa, de már éjfél volt, midőn a palotába érkezett. Az út nagyon kifárasztotta, azért is tüstént lefeküdt. Alig hogy elszunnyadt, furesákat kezdett álmodni. Testének tagjai ugyanis arról vitatkoztak egymással, vajjon melyiké az elsőség?

A láb így szólt: »Én vagyok az első, mert nélkülem egy esőpp tejjre sem tehetnél volna szert!« — A szem kétségbe vonta ezt és mondá, hogy ő a legkitünőbb szerv, mert ő mutatta meg neki az utat. — Az agy így szólt: »Egyikőtök sem versenyezhet velem, mert én szőttem a tervet, mely szerint az oroszlánt meg lehetett fékezni.« — A nyelv ekkor felkiált: »Hazugok vagytok valamennyien, enyém a dicsőség!« — »Mit? — kiáltanak a tagok, — te akarod a hatalmat bitorolni, te törpe és minden esont nélküli tag?!«

Erre felébredt az alvó és a királyhoz sietett. A király elé jutván, mondá: »Ime, felséges Uram, elhoztam a *kutya-tejet*!« — A király erre dühös lett és megparancsolta, hogy akasszák fel ezt embert. Azonnal bőrlőnbe vitték, a hol csakhamar elaludt.

Ismét álmot látott: tagjai megint vitatkoztak egymással. — Hallotta, midőn a nyelv így szólt: »Látjátok-e már most, hogy én vagyok az ember .ek legfontosabb tagja? Ha ezt elismeritek, akkor holnap az akasztófától megszabadítlak benneteket!« — És bele egyeztek valamennyien. — Erre az alvó felébredt és rimánkodni kezdett: engednék meg neki, hogy még egyszer a király elé léphessen. Megengedték. — Ő be ment, bocsánatot kért az uralkodótól s kijelentette, hogy a tej oroszlántól való; vizsgálják meg, — úgymond — »csak a nyelvem botlott meg és oroszlán-tej helyett kutya-tejet mondtam!«

Megvizsgálták a tejet és ime — jönnek bizonyult. Erre emberünk elbeszélte a királynak mindkét álmát, mire ez jóízűen nevetett s mondá: »Valóban, most magam is látom, hogy »élet és halál a nyelv hatalmában van!«

Az elmondott mesén kívül még sok mese beszél a nyelv nagy hatalmáról. De még nagyobb számmal vannak közmondások, melyek a nyelv nagy hatalmát bizonyítják, úgy hasznos, mint káros irányban. A török közmondások például a nyelvnek mindig csak *káros* hatalmáról szólnak. Ilyenek a következők: »A nyelv csont nélküli kigyó, mely csontokat képes összetörni.« — A nyelv már több embert ölt meg, mint a kard.« — »Azon seb, melyet mérges gyilok, vagy mérges nyelv ejt, gyógyíthatatlan.«

De hadd mondjak egy magyar közmondást a nyelv *jótekonny* hatalmáról is:

»Az édes szavak megnyitják még a vaskapukat is!«

De ne csodálkozzunk, hogy a nyelvnek mindenütt ily nagy hatalmat tulajdonították a népek. Nagyon természetes az ő nagy hatalma. Hiszen a nyelv *kettős* szerv: szerve az *izlésnek* és *beszédnek*.

Mint az izlésnek szerve, milyen nagy jótevénytény a nyelv az emberre! Neki köszönhetjük az evés és ivás élvezetét. A nyelv a fellalálója a szakácművészetnek. Egy jó ebédhez a jó szakács, vagy szakácsné, kinek jó izlése, azaz: jó *nyelve* van, többet ér, mint akármilyen híres szakácskönyv. Ez az oka annak, hogy ma napság a jó szakácsok roppant nagy becsületnek örvendenek, magukat a *művészek* közé sorolják s nem régen egy francia szakács tudományos könyvet írt a szakácművészetéről, s ebben felsorolván a szakácművészet sok nehézségét s tárgyalván annak fontosságát, arra a vég-eredményre jut, hogy: hamarabb születik tíz nagy költő, mint egy jó szakács.

De a nyelvnek, mint az izlés szervének ezen jó tulajdonsága a legrosszabb szokásoknak lehet forrásává, ha visszaélnék vele. A nyelv csábítja a gyermekeket a nyalakodásra, s gyakran a felnőtteket is a torkosságra, telhetetlenségre, iszákosságra. Hogy e tekintetben a nyelvnek rossz hatása egész nemzetekre kiterjedhet: bizonyítják már az ókori népek, különösen a görögök és rómaiak, kik az étkezés művészetét a tökéletességnek legmagasabb fokára emelték. A görögöknél a szó szoros értelmében el volt terjedve a nyalánság. Az athéneiek egy időben csupa fűgével, az arkádiaiak csupa mandulával éltek. A híres Róma pedig annyira elrontotta gyomrát a túlzott nyalánsággal, hogy ez lett oka

vesztének. Midőn a fényűzés a rómaiak közt elharapódzott, előttük a szakácsok voltak a legtekintélyesebb, legbecsesebb emberek, kiknek mindenki kedvüket kereste, kiknek mindenki hízelgett s kiket még a költők is akárhányszor megénekelték. Pályadíjakat tűztek ki új ételek feltalálására, s a ki újat talált fel, szabadságot nyert rá. A szakácsok persze mind meggazdagodtak. A fennmaradt adatok közül csak azt említem, hogy Antonius egy pompás ebéd után, mely az egész vendégsereg várakozását felülmulatta, szakácsának egy várost adományozott. Többen állítják, hogy Rómában szakács-iskolák is voltak, melyekben a tanárok 100 ezer sesterius fizetést húztak. Fel van jegyezve, hogy Vitellius császár híres lakomáinak egyikén csupán fáczán-velőre és fülemile-nyelvre 80,000 forintot adott ki.

Ez a nagy fényűzés aztán tönkre is tette a római társadalmat, sőt magát az egész államot is.

Ily káros hatást okozhat a nyelv, mint az izlés szerve, ha visszaélünk vele.

Hát még, ha a nyelvet, mint a *beszédnek* szervét tekintjük! Ki tudná felsorolni e téren számos jó és rossz hatását?

A nyelv segítségével tudunk beszélni. A nyelvtől kapjuk a tehetséget, hogy érzelmeinket kifejezhessük. A nyelvnek köszönhetjük, hogy — kurizálhatunk. Svégre ugyan csak a nyelv az egyedüli eszköz arra, hogy kívánságunkat vagy gondolatunkat nemcsak nyíltan, de *elburkoltan* is kifejezhessük. Így burkolta el kívánságát az egyszeri kis leányka is, ki anyjához simulva mélyen felsóhajtott: »Be szeretnék egy óráig *mama* lenni!«

— Ugyan miért, édes lányom?

— Mert akkor szép új ruhát vennék az én leánykámnak!

Mintha csak ő is ismerte volna már azt a híres mondást, hogy: A nyelv arra való eszköz, hogy gondolatainkat vele elburkoljuk. — Hogy e téren mily fontos szerepe van a nyelvnek, napról-napra feltűntetik a diplomataik.

Arról nem is szólok, hogy a nyelv, mint a beszéd egyedüli szerve, mily megbecsülhetlen kincse mindenkinek. Fölösleges volna bizonyítani, hogy milyen szánalomra méltó a szerencétlen süketnéma. A dadogó emberek sajnálatra méltó állapotát is elég érhető drasztikummal fejezte ki az a fiú, ki a piacon Mátyás-madarat árult. Hozzá lépett egy dadogó úr s kérdé a fiútól: »Tu-tu-tud-e a Mámá-tyás be-be-szél-ni?« — »Jobban, mint az úr, — mondja a fiú, — mert, ha csak úgy tudna beszélni, mint az úr, mindjárt kitekerném a nyakát!«

De e mellett a nyelv, mint a beszédnek szerve, nagyon sok rossznak is lehet eszköze. Eszköze a hazugságnak, a csalásnak, a rágalmazásnak, a veszekedésnek s végre az u. n. pletykának.

Többször több közmondás szól erről. Pí:

— Jobb tízszer megbotlani a lábbal, mint egyszer a nyelvvél.

— Az okos néma többet ér, mint a beszélő oktalan.

— A méhek fullánkjánál mérgeesebb az embereké.

— A világ száját csak a föld tudja bedugni.

— Sokat ne beszélj, tégy lakatot a szádra!

A nyelvnek ezen káros oldalára gondolhatott azon udvariatlan — talán goromba — orvos, kit sürgősen hívtak egy úrnőhöz. »Jaj, nagy beteg vagyok doktor úr! panasz-kodik a hölgy.

— Pihenés, — Nagysád, — minden, a mit rendelhetek.

— Hogy? Semmi mást? Pedig olyan rosszul érzem magam. Nézze meg doktor úr (csak a nyelvemet!

— Hisz annak — nagyságos asszonyom — leginkább van szüksége a pihenésre.

Ismeretes, hogy ugyanezt az orvost más alkalommal szintén egy beteg asszonyhoz hívták. Alig lépett be az orvos, a beteg rögtön el kezdett beszélni s beszélt folyton, úgy, hogy az orvos szóhoz sem juthatott. Végre az orvos türelmét veszítve így szólt:

— Asszonyom, mutassa meg a nyelvét! Így ni! Most pedig tartsa kioltva addig, míg csak beszélek.

Hát még a házas életnek hány-szor válhatik megrontójává a nyelv! Sok eset van rá, hogy a hol a férj papucs alatt van, ott az asszonynak nem annyira a papucs, mint inkább a nyelve uralkodik.

Hány-szor szeretnének szegény férj uraimék elmenni egy kissé szórakozni vagy mulatni kocsmába, kávéházba, polgári körbe, kaszinóba; de nem mernek, mert a feleség nem engedi s félnek az asszony nyelvével.

S valóban nagy okuk van rá, hogy féljenek.

Nem rég ugyanis egy író, kinek valószínűleg egyéb dolga sem volt, összegyűjtötte egy csomóba azokat a gyengéd kifejezéseket, melyekkel a papucskormány alatt nyögő s későn hazatérő férjeket otthon nejeik fogadni szokták.

Papucshős férjek vigasztalására itt közlöm a szépen összegyűjtött s koszorúba szedett kifejezéseket szórul-szóra:

»Hát haza mertél jönni, te istentelen vén ember? Te száz-osztályú pinczetok, te kétfejű sereskrigli, te spirituszos butykos, te duhaj vén korcsmahós, éjjeli bakter, lumpok fejedelme, cigányok Maecenása, ási-tozó pinczetorok, borba áztatott spongya, te paprika-orrú, dagadt szemű Pilátus macskája, ferblizó éjjeli bagoly, te ázott hordócsap, te rozsdás, vén lopótök, .. te ... te ... te ... stb ... stb ...»

Mennyi sok bajt okoz a nyelv! Még a feleség nyelve is. Hát még az anyósoké? De ennek a jellemzésébe már nincs bátorságom bele fogni. Hadd legyen már egyszer olyan ujságozikk is, a mely békét hagy az anyósoknak. Legyen már egyszer nekik is jó napjuk!

A legsajátságosabb a dologban az a tény, hogy némley nő már házassága előtt, még lánykorában előkészíti magát az ilyen jelenetekre. Mint például az ismeretes adoma szerint az a szobalány, ki asszonyának kérdéseire nem válaszolt. A háziasszony így szólította meg: »Mi az, Julcsa, maga a századik kérdésemre se m válaszol?»

A szobalány így felelt: »Nem tartozom én azzal, nem arra szegődtem be, hogy egész nap a nyelvemet koptassam. Dolgozom, ha kell, mint a marha, de a nyelve-

met tessék nyugton hagyni, mert még én is férjhez akarok menni!«

De most veszem észre, hogy eddig csak a nők közül hoztam példát a nyelv rossz használatára. Nem rossz akaratból. Hozhatnék épp ennyi példát a férfiak köréből is. De minek! Mikor úgymint mindnyájan tudjuk, hogy a különféle kaszinók épp oly pletykafészkek szoktak lenni, mint a kávéösszejövetelek.

De hála Istennek, vannak kivételek. Vannak oly nők, kiknek szava »hasonlít az Oberon varázs sípjához; ha megszólal, mozgásba hoz mindenkit.«

KEMÉNY ÁRPÁD.

Nincsen hatalmam ...

Sokszor fogadtam: nem tűröm tovább
Kebemben e sötét fájdalokat!
Értákesíteni szívem szent jogát
Van még erőm ... még vágyam is ragad.
Tűnjék a múlt, mint rémes éji álmom,
S támadjon új regg verőfényesen!
Émelné szárnyam újra megpróbálom,
Ki a világba! — Mégse, mégse, nem ...
Elém áll multamból egy bűvös szellem,
S nincsen hatalmam esdő szava ellen:
»Emlékezzél reám!«

Sok fúrge lányka jár itt szerle-szét,
S úgy hat rám hangjok, mint Syrén-zene;
Elkábitja az embernek eszét
Ennek alakja, annak két szeme.
Utánok! Egy is szeret-e? megkérdem ...
Tűnjék el végkép az a régi kedves!
Ah de csak rögtön ésszecsuklik térdem,
S arcom, szemem már újra, újra nedves ...
Elém áll multamból a bűvös szellem,
S nincsen hatalmam esdő szava ellen:
»Emlékezzél reám!«

Piros bor, csengve gyöngyöző pohár,
Utam, már látom, hozzátok vezet ...
Végző menedék! jertek czimborák,
Szoríthatunk szövetséges kezét!
Kinek búját idő el nem temette,
Keservét az habzó serlegbe sírja!
Mámor-dala lesz gyászének felette,
S pohárfenék a bú-gond biztos sírja!
De multamból im int a bűvös szellem
S nincsen hatalmam esdő szava ellen:
»Emlékezzél reám!«

Óh jaji! tehát ha bármit is teszek,
El nem maradhat szüntelen árnyalak:
Megengedné-e — úgy-e, úgy-e meg? —
Éjen csüdjéből hogy kizárjalak?
Kis lámpám halvány, bús világa mellett
Könyvet fogok hál, és lapozgatom ...
De óh, kitől a zajból fulnom kellett,
Itt újra látom mindenik lapon!
Előttem áll a régi bűvös szellem,
S nincsen hatalmam esdő szava ellen:
»Emlékezzél reám!«

Ellenségem vagy? Vagy tán hű szived
Sarkal hogy engem szüntelen kísérsz?
Késő, késő! már nem vagyok tied!
S enyém ha nem lehetsz, mit érsz, mit érsz?
Pedig héj, egykor — megvallom most ismét —
Nagyon, nagyon kedves voltál nekem!
De öled már haló-ágyamban is még
Gondolatomat messze kergetem ...
Pedig ha eljössz, érzem bűvös szellem,
Erőm ott sem lesz esdő szavad ellen —
S emlékezem reád ...

Az énekes koldús.

Egyik előkelő fővárosi irodában dolgoztam. Eltemetve a vastag poros acták közt, betűzgetve a perbeszédnek olvashatlan hieroglyphjeit, végtelen jól esett a prózai foglalkozásban csaknem teljesen eltompult ér-zéseimnek, midőn a hárfás leány melancholicus éneke, vagy akár egy zongora-verkli zenéje az udvaron felhangzott. Lettettem a tollat, s hátradőlve, elábrándozva hallgattam az ismert melódiát: »Ah che la morte ognora.«

Az utcai énekesek ismerték már jól azt az emeleti ablakot, melyből papírba göngyölve rendesen hullott alá számukra néhány pénzdarab, s a kis hárfás-leánytól kezdve a béna verklisig mind hálás pillantással fogadtak, ha a lépcsőn lejőve velük találkoztam.

A belváros lakói közül sokan ismerik az öreg dalnokot, ki bár szintelen, de elég tiszta s kellemes hangon olasz szöveggel éneklé a régiebb operák tenorjait, s hozzá hárfát penget. A mi udvarunknak is kedves látogatója volt, s én szomorú jelene mögött érdekes múltat sejtve, alig vártam az alkalmat, hogy kíváncsiságomat kielégíthessem.

Az alkalom nem soká késett; feljött irodánkba, hogy egy öt érdeklő ügyben tanácsot kérjen. Egyedül voltam, s a szívélyes hang, mellyel ügye és sorsa iránt kérdezősködtem, lassankint felmelegíté, közlékeny lett, s a következőkben beszélt el élete történetét:

»Volt idő, midőn az én ősz hajam is feketén fénylett, szemeimben ifjú tűz csillogott, s a milánói operában ezer hallgatót ragadozt el énekem. A nők bálványoztak, a férfiak irigyeltek, s ellenállhatlanságom közmondásossá vált. S azért mégis én voltam a világ legszerencsétlenebb szerelmese. Szerettem fajom szilaj szenvedélyével, azzal, a mely vagy győz, vagy megemészti a szívet, melyből táplálkozik. Ha hirnevem mezején, a színpadon valék, szemeim csak egy alakot láttak, ajkaim csak az ő füleinek énekeltek, ki egyik földszinti páholyban egykedvűen ült férje, a hatalmas Coglioni gróf oldalán; ha álmodám, ha ébren valék, gondolataim tárgya örökké a büszke, hideg szépség volt, s üdvösségemet adtam volna egyetlen mosolyáért. Százszor akartam meghalni, százszor terveztem a legörültebb merényleteket, miknek czélja mindannyiszor a gyűlölt, s a »férj« nevével vértezett vetélytárs halála volt.

A gróf tudatában volt a kincs értékének, mit nejeben bírt, s habozás nélkül megölte volna azt, kitől őt féltetni legesekélyebb oka lehetett.

Egy álarcos bálban vallottam meg szerelmemet, s a menyország minden üdve földi gyötrelmem a kifejezhetetlen kéjhez, mit akkor éreztem, midőn először öleltem őt. Boldogok voltunk, s úgy lászott, hogy boldogságunk halhatatlan: a szerelem találékony, s a szeretőket a gondviseles őrzi. Vakkok voltunk, s álmainkra eljött a szörnyű ébredés.

Tiltott boldogságunk rejtett fűszékében éltük a légyott rövid perceit, egymást átölelve, szótlanul; ajkaink csókkal pecsételték a hűség esküjét, mit százszor ismételték.

A mámor órájában nem vettük észre az ajtó csendes nyitását, s a következő pillanatban előttem állt vértől csepegő törrel a bosszúló férj, s kárjaimban hevert a letört virág drága vére, melynek minden csepjeért életmet adtam volna, — pirosra festette bársony kebelét.

Mélyen sóhajtott az aggénekes, s könyvei végig futottak redős arczán.

»Védd magad nyomorult! kiáltott a gróf, s kardot rántva, vértől ittas szenvedéllyel, örült hosszúvágtyól lihegve rohantunk egymásra. Ellenfelem a félsziget leg-hiresebb vivója volt, de a szenvedély vakká és vigyázatlanná tette, s kétségbeesett küzdelem után zavartalan térdelhettem elvesztett menyországon holtteste mellett.

Hasztalan bitytam epedő szókkal, hasztalan melengetem égető csókkal a borzasztó sebhelyet, — ő nem ébredt többé.

Sötét börtön penészes falai közt tértem eszméletre hosszú ájulásomból. Most hajam ősz, testem-lelkem megtört, egy emberöltőt éltem a sirban, hova az élőket temetik. Az égi bíró helyben hagyta a földiek ítéletét, s nem engedett meghalnom. Koldulok, s énekelve teszem meg a zarándok-utat évente a szent sirhoz, melyben az én külön megváltóm pihen.

Bevégezte történetét, s minketten könyneztünk. Már rég nem láttam az öreg dalnokot, talán meghalt, vagy ott várja a megváltást az ő szent sirja mellett.

Z.

A meghiusult keresztelő.

— Hol vig, hol bús, de mindenütt tanúságos
história. —

Német gazd'uramnál nagy multság járja, Nem is könnyen akad messze földön párja; Barát, sógor, koma mind, mind együtt vannak És gratulálnak sorban gazd'uramnak. Hogy mind ez miért van? már csak szölok róla: Az első szülöttet most hozta a gólya! Isznak is mindnyájan — kefekötő módra — Még az asszony nép is pislog a kancsókra.

Kint áll már a szánka, készen van az útra, Mélyen nagy útját a templomig megfutja, Helyben nincs templom, hát a szomszédba [mennek,

Ott ajánlják föl a gyermeket Istennek. Négy szilaj paripa van a szánba fogva, Czifra zablájokat Jóska kocsis fogja, Ékes csengőt raktak mindenik állatra, Bizvást elég lenne, mi egyen van, hatra, Először a bába ül fel a szánkába, Kendő, bunda rajta, — botosban a lába, Mintha nem is ember, csupa ruha volna, Oda az ülésre dobva egy halomra. Mellé a kom'asszony fészkelődik sehten S elhelyezi magát, mester már ő ebben, Jól bepakolódzik, mint szomszédja, ő is, Jutott rá még elég bunda is, kendő is. A kicsiny csemétét ringatja kezében, Ki be van burkolva cukorbábként szépen, És a kék vánkosból úgy látszik a képe, Mint a granit-szikla tenger közepébe, S hogy meg ne fázzen e zimankós időben, Letakarják még egy szürke nagykendővel. A koma rég' leült már a kocsis mellett, Pipázva keményen, hogy jobban se kellett;

Egy-egy füstfelhőt fúj minden szusszanásra, Mint a Vezúv torka, hogy ne térjek másra.

Elindul a szánka s repül a havon át, Nem sajnálja Jóska lovait s ostorát... Alszik a komasszony, bókol Kata bába, Mert mélyebben néztek, mint kell, a kupába. Csöndesen szunnyadnak — és csak néha-néha Emelkedik egynek-egynek szeme héja, Ha sziverősítőt nyújt a koma karja, Ekkor kiki iszik, vagy nem, vagy akarja. Elérnek nem soká' a szomszéd helységbe S egyenest hajtának a paplak elébe. A szán megáll. Jó fél óra lelik belé, Mig lekászolódnak s mennek a ház felé. Előbb kiköhögik, mint illik, magukat, S jól odatörlik a küszöbhez lábukat, Csak aztán veszi a kilincset markába És nyit be a koma, komasszony és bába. Csak a papné van honn s fogadja vendégit, S a mig ura megjön, helyet kínál nekik. Ha látnátok őket, tudom, nevetnétek; Majd hát elmondom, csak figyeljen elmétek.

A koma a pap nagy karszékébe üle, — S nem is látszik ki, csak fél feje s két füle. Komasszony a vánkást a bábának adva Maga letelepszik egy szép puha padra. A bába is leül. No! de mit beszélek? Hiszen el nem hinné semmiféle lélek. Mint ha zsák puffan le, úgy dobja el magát, Vagy gömböc, ha egér rágta el madzagát. Majd beszédbe fognak. Van is ám ott láрма; Harminc emberen is kitesz ez a háрма; Egyszerre beszél ez: egyik, mint a másik! Ha veszélyt érez a tyúkhád, így lármázik. A bába a vánkost ringatja kezében S nagyban beszélget, de már fáradt végképpen, Helyet keres tehát a vánkos számára, — Talál is, — s fölteszi a kályha vállára. A papné a fiút le akarja venni, Hogy megnézzze, de nem hagyják ezt megtenni:

»Fázik szegény gyerek; majd, ha fölmelegszik, Azután nézheti, a kinek csak tetszik!»

Asztalt teritettek ezalatt azonban; Köréje miudnyájan le is ültek nyomban; Így ront vályúhoz az éhes-szomjas csorda, Mikor a mezőről magát haza hordja. Tüsszögés hallatszik most... »Egészségedre!« Mondja a komasszony neki melegedve, »Még is csak él — s milyen jó az istenadta, Meg se kukkant, m'óta a falut elhagyta.«

A papné gyanúsan hallgatta ezeket S már látni szerette volna a gyermeket: Anyjára, apjára ütött-e? vagy kire? Leveszi a vánkost, hogy nézze kedvire. De a terhet nagyon könnyűnek találja, Leveszi a kendőt, mely vetve van rája... Szétoldják a vánkost... Hát nincs benne [gyerek....

Helyette ott — Uram! ne hagyj — mi szen- [dereg?!

A tiszteletesné nagy szürke macskája; Ennek hámul rájuk gömbölyű orcája.

De hát hol a gyerek? Ott fekszik a hóban. Valahol az úton, kiesett valóban! Lazán volt a vánkos-szalag megkötözve, Észrevétlenül tán kicsúszott útközbe. S a kályhán a macska ezt most fölhasználva Az üres vánkosnak belebújt odvába.

A furesa látványon először elhülnek, Az tán megijednek, csak hogy el nem dülnek...

Azután kapkodnak kendőhöz, bundához, Mint a vízbefülő minden szalmaszálhoz. Trójában se volt tán ekkora zürzavar Megdültek, mint most ez az eset kavár. Végre készen vannak. Vissza hamarjába! Rohan a szánhoz, kit hogyan visz a lába.

Elindul a szánka, de mily alakokkal! Rosszabb színben vannak a falnál is sokkal. Egyszerre csak, a mint egy helyre jutának, Hajok szálai mind az ég felé állnak, Szemök karikázik a nagy ijedtségtől: Ott egy gyermektest-nyom s fejkötő lábvégtől. Hült helye csak megvan! Mit ér, ha nincs [gyerek?

»Jaj! most már világos, hogy farkas ette meg! Válgék kővé, ha nem!« A koma így szóla, Gombócnyi veriték gyöngyözvén le róla. A két asszony van csak még nagyon leverve, Lekonyult az orra, leragadt a nyelve. A mi eszük volt még, mit a bor meghagyott, Az is elment mostan vagy fejköbe fagyott No! hiszen szidták most még azt a hordót is, A melyikből ittak, meg a bort adót is. Minden más oka, csak ők nem, ez esetnek. Miért őket hitták? Mások nem jöhettek? A mi szót ejtenek, mindössze csak ennyi! Aranyért nem lehet más szavukat venni. Látszik már a falu s benne Német háza... Bábát és komasszonyt a hideg is rázza; Mint egy tál kocsonya, a koma is remeg, De nem a hidegtől, a félsz szállotta meg. Hogy fogadják otthon? Mit szól majd a gazda? Bizonyos, hogy őket tovább nem marasztja! Mig így töprenkednek, egy emberhez jutnak, Ki gyalog ment neki a hőlepte utnak, Bunda-göngyöleggel hátán, ballag erre S kéredezkezik: vegyék föl a járószerre.

Fölveszik. Az úton kezdi az idegen, Hogy lelt egy gyermeket, már majdnem hi- [degen,

Midőn a szomszédból errefelé tartá, Fölvette s ebbe a bundába csavarta. — Valamint az újhald vékony sarlócskája Mindinkább telik, míg gömb lesz nemsokára S pirult cipőként néz ki az ég kékjében, Úgy gömbölyödött a két nő arca éppen. Mint mikor héjából a dió kipukkan, Vagy a felhők mögül a nap előbukkan, Úgy jött meg egyszerre mindenkinek kedve S egész tengerré vált, folyvást növekedve.

Megkerült a fiú — hála Isten! — élve, Felöltöztették őt mindjárt ott útfélbe'. Haza érnek. Első kérdés az apánál: Hogy' végezték dolguk? A csoport némán áll. Hogy vágja ki magát? Ne szóljon? Vagy pedig Bevallja, a mint volt, az igazat nekik? Tanakodnak. Végre a koma áll elő: Nem volt otthon a pap, s nem lett keresztelő.

—y—f.

Menyecske-bál.

— Igaz történet. —

Egy alföldi városkában, Pismog-on történt meg ez a furesa eset.

Mindenki rendezett már bált, csak a menyecskek nem mulathattak kedvükre. Végre köztük is akadt egy, aki életre való eszmével tudott előállani. Ajánlotta, hogy

rendezzenek a fiatal asszonyok egy u. n. „menyecske-bált”. Tetszett az eszme. De volt egy nagy bökkenő: mit csináljanak a kis babákkal? (Mert Piszmogon meg van az a jó szokás, hogy egy fiatal menyecske sincs kis baba nélkül.) Hosszas tanakodás után ezen akadály elhárítására is talált módot a különben is leleményes asszony-ész. — Elhatározták, hogy a babákat igenis elviszik magukkal a bálba; hát persze, csak nem is hagyják otthon a cseléd gondjaira. Ott még gondozhatják is néha őket, s ki is elégíthetik hirtelen támadható apró kívánságaikat.

Az eszme testet öltött.

Kibéreltek tehát a tánczterem szomszédságában egy szobát, külön e célra berendezve s abban helyezték el a pólyás kis urakat és hölgyeket.

Melléjük rendeltek aztán egy anyókat, ennek jól lelkére kötötték, hogy vigyázzon a kicsinyekre, s ha baj van, hívja az illetőnek a mamácskáját. A menyecskek aztán derekasan hozzá láttak a lánchoz. — De a sors, meg néhány fiatal ember más-ként akarta. Három-négy fiatal úr összeállt, hogy majd ők megrézfálják a mulatni vágyó hölgyeket. S míg odabenn a teremben javában folyt a mulatság, *Krakeller Muki*, a piszmogi jeunesse d'oré disztagja, belopódzott egy üveg malaggával a babák szobájába s az anyókat kínálgatni kezdte a jóféle lével. Az öreg eleinte szabódott, majd kötelességére hivatkozott. Végre mégis engedett a sok szíves kínálgatásnak, s észre se vette, mikor elszenderült az álomporos bortól. — Most következett a nagy munka. Muki ritka szakértelemmel a babákat szép lassacskán az egyik pólyából a másikba helyezte át; amint készen volt a leggyakorlottabb »bába néni«-nek is dicséretére szolgáló vállalkozással, következett az expedíció másik része. Hirtelen felgyújtották a tánczterem egyik ablakfüggönyét, de nagyon ügyelve, nehogy komolyabb veszély támadjon.

A tűz láttára a mamák rémülten szaladtak a gyermekszobába. Kiki felkapta a maga pólyáját: a zavarban nem is nézve, hogy saját gyereket viszi-e?

Otthon aztán ámulva látta mind-egyik mama, hogy a más gyereket vitte haza.

Másnap a bálozó asszonyoknak egyéb dolguk se volt, mint a babák visszacsere-letése.

GÁSPAR ENDRE.

I s c h l.

— Kitépelt levél úti-naplómból. —

Érzem, hogy nehéz vállalatba fogtam Ischl leírásánál; legkönnyebb volna e pár szóval jellemezni: »isteni, utólrhetlen!« De ez még mind kevés Ischl jellemzésére, oly nagyszerű hely ez, melyre kevés volna bármennyi dicsőítés is. A bibliai paradicsom lehetett ilyen; nem esudalom, ha itt van a fejedelmek találkozó helye, ennél magukhoz illőbb helyet nem találhatnának sehol. E helyet nem csak az emberi kézre valló művészi elrendezés, a parkok, a pompás épületek tették nagyszerűvé, hanem maga a természet. Az *Ischl* és a *Traun* folyó öntözik, s tartják örökké hűvösen levegőjét.

A Traun folyó-kellős közepére egy nagy darab sziklát sodort a vihar, mely kis sziget gyanánt emelkedik ki a vízből. A sziklára vaskeresztet állított a kegyelet, aranyozott feszülettel. A feszület körül fenyőfák nőttek, a szikla pedig mohával van fődve. Mind ez oly ékes látvány a természet templomában!

Számtalan kiránduló helyei közt leg-szebb pontok: *Rudolfs Höhn*, *Sophien Blick*, *Grosse Wasserfall*. Mindenüvé erdőn keresztül visz az út, s bár kissé meredek a feljárata, de nem fárasztó, útközben számtalan kényelmes pad és üdülőhely hívogalja a lankadó turistát. A három helyről nyíló kilátást leírni nem lehet, sőt még elképzelni sem; azt látni kell, s a ki csak teheti, nézze meg: magasztosabb élvezetben nem részesülhet soha. Itt lehetetlen, hogy a beteg meg ne gyógyuljon, el ne enyész-szék testi lelki baj. Eredeti felírás olvasható a *Sophien Blick* közelében:

»Man nennt als grösstes Glück auf Erden,
Gesund zu sein
Ich sage: nein,
Ein grösseres ist, gesund zu werden.«

Idegennek e fürdő-helyen előbb tájékozni kell magát, mert Ischl egész nagyváros, pompás palotákkal, tágas terekkel és utcákkal.

A legélénkebb hely dében az *Esplanade*, este a „*Cour-park*.” Előbbin a 3 soron, sűrűn egymás mellé ültetett vadgesztenyék alatt még az eső sem zavarja a közönséget. D. e. 11-től 1-ig zenekar mulattalja a hallgatókat; ilyenkor a czukrászda minden asztala okkupálva van. Minden nemzet képviselve van itt, de egy sem tűnik ki annyira, mint az angol, mindig komor, unalmas arczával. Férfiak, nők, egymást liciztálják túl a különöznél különzebb öltözékek viselésében, mit különösen a művészvilág fejt ki a legmagasabb fokig.

Az Esplanadon több helyt óriási táblákon fényképek pompáznak. Nyári ott időzések alatt egész tábla volt szentelve *Palmari Illának*, ki mindenféle alakban megvan örökítve, akkor éppen a *gmunideni* színházban szerepelt.

Ép ily képet nyújtott este a courpark. Minden nő egy-egy ékszer-krakat, s a szabásai remekeit lordja magán; az elmaradhatlan öbeeskét zsinóron vezeti. Már a gyermekvilág ártatlan kedélye is megvan méltalozva a hiúság által. S a szülők nem elégednek meg azzal, hogy gyermekeiket a legfőbb módon öltöztetik, de szerencsen dadájukra is olyan ruhákat adnak, hogy minden szem oda irányul.

Az új coursalon még csak nem régen épült, fejedelmi pompával, és kiváló izléssel van berendezve. Az életterem tágas terasse-előtt remekeit a kertész, szökőkutak hűsítik a levegőt, s a virágok illatától balzsamos lesz a lég. Az olvasó, — játék, — és hangversenyterem pazar berendezésű, s oly nagy, hogy bármily népes concertet vagy bált magába zárhat. Az udvarnak páholók vannak fűntartva. A zenekar fülkéje vörössel behúzza, a falak fehérek arany guirlandokkal ékítve. Itt-ott délszaki növényekből grouppok, közte buffet, üdítő italokkal, s finom süteményekkel.

A Wirer-park szintén igen szép, s a cour-park egy részét képezi. A kegyelet itt

diszes szobrot emelt dr. *Wirernek*, ki 100 évvel ezelőtt Ischl alapította. Ha most látná az ősz tudós, mi lett Ischlből, elcsudálkoznék.

Szép, gondozott parkja van a Rudolf-Badnak, hol azelőtt a trónörökös-pár, most már csak Stefánia fürdik nyaronta. A parkban táblákon figyelmeztetve vannak a vendégek, hogy itt szivarozni és kutyával járni tilos.

A közönség rendelkezésére számos fürdő áll, pl. a Trinkhalleval egybekötött, keleti kényelemmel berendezett Kád-fürdő, a *Grizella-fürdő*, és számos uszoda a Traun folyón.

Oszlopos előcsarnokú, diszes színházában vigjátékokat és operetteket adnak.

Szép templomát sem mulasztottuk el megnézni, melynek oltárképén *Kupelwieser* remekelt. A calvaria egyes stációit hármast olajfestmény, az Úr koporsóját pedig tömör kőből faragott életnagyságú római lovas vitézek díszítik. Ischl népe rendkívül ájtatos.

Legnagyobb nevezetessége azonban Ischlnek a császári villa. A parkba egészen bele van foglalva a *Jainzan* hegy. E hely a szó legszorosabb értelmében »fejedelmi«. A villa III alakban van építve, s az egyes épületrészek falai mellett három oldalon, fel a tetőig, állványok vannak, tele a leg-szebb virágfajokkal, az előcsarnok falai szarvasfejekkel; innen a termekbe néhez szőnyeg-ajtók vezetnek. Az egyes helyiségek nem oly nagyok, mint gondoltam, s úgy a tapéták, mint a butorok színeiben leggyakrabban előfordul, a kék, vörös, fehér, és arany. A villa előtt szökőkutak, szobrok pompáznak. Parkja a kertész-művészet remeke. A Jainzanra kigyózó hegyi utak vezetnek, több helyen keresztül metszi a parkot a Traun, fölötté pompás vashidakon közlekednek, innen oly szép elnézni a számos zuhatagokat. Ékes látványt nyújtanak a borostyánnal felfuttatott fatörzsek is. S az egész együtt véve oly elragadó, hogy alig tudunk elválni e bájós helytől.

Felvinczi Székely Vilma.

Talányaink megfejtése.

A lapunk karácsonyi számában közölt talányok megfejtését alábbiakban közöljük: A szólag-rejtvény megfejtése:

Gr. Csáky Albinné
Műbarátok köre.

A betűrejtvény megfejtése:

»Békésmegyei csendélet.«

A sakktalány megfejtése:

Szeretem rózsás arcodat,
Oly csengő benső hangodat,
Szeretem karcsu torked;
Liljom rengése jár veled,

De bájjaid közt legjobban
Mégis mosolyod szeretem,
Szívemben mély érzés dobban,
Oh mosolygj rám szép kedvesem!

GYULAY PÁL.

A megfejtők nevei közül *Kiss János*, öcsödi ügyvéd úr neve elsőnek juttatván ki, — neki a jutalomkönyvet: *Béni Gyula* költeményeit, a mai postával megküldöttük.